

ప్రధాని మోదీ ఇజ్రాయెల్ పర్యటన: యాద్ వాషెమ్ సందర్శన - ముఖ్యాంశాలు

1. సందర్శన వివరాలు (Visit Overview)

- ప్రతినిధి:** భారత ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ.
- తోడుగా ఉన్నవారు:** ఇజ్రాయెల్ ప్రధాని బెన్జమిన్ నెతన్యాహు.
- తేదీ:** 26 ఫిబ్రవరి 2026.
- వేదిక:** యాద్ వాషెమ్ (Yad Vashem) - వరల్డ్ హోలోకాస్ట్ రిమెంబరెన్స్ సెంటర్, జెరూసలేం.

2. ప్రధాన కార్యక్రమాలు (Key Activities)

- నివాళులు:** హోలోకాస్ట్ (రెండవ ప్రపంచ యుద్ధ కాలంలో జరిగిన యూదుల ఊచకోత) బాధితులకు ప్రధాని నివాళులు అర్పించారు.
- హోల్ ఆఫ్ రిమెంబరెన్స్:** ఇక్కడ జరిగిన ప్రత్యేక సంస్మరణ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా 'ఎల్ మలే రహిమీమ్' (El Maleh Rahamim) అనే ప్రార్థనను ఆలపించారు.
- బుక్ ఆఫ్ నేమ్స్ హోల్:** బాధితుల వ్యక్తిగత గాధలను ప్రదర్శించే ఈ హోల్ను ప్రధాని సందర్శించారు.

3. ప్రాముఖ్యత (Significance)

- మానవీయ విలువలు:** ఈ సందర్శన భారత్ మరియు ఇజ్రాయెల్ ప్రజల మధ్య ఉన్న లోతైన భావోద్వేగ బంధాన్ని మరియు మానవీయ విలువల పట్ల ఉన్న అంకితభావాన్ని చాటిచెప్పింది.

క్విక్ రివిజన్ టేబుల్ (Quick Revision Table)

అంశం	వివరాలు
యాద్ వాషెమ్ (Yad Vashem)	ప్రపంచ హోలోకాస్ట్ స్మారక కేంద్రం
నగరం/దేశం	జెరూసలేం, ఇజ్రాయెల్
ప్రధాన ప్రార్థన	ఎల్ మలే రహిమీమ్ (El Maleh Rahamim)

అంశం	వివరాలు
ముఖ్య ఉద్దేశ్యం	హోలోకాస్ట్ బాధితులకు నివాళులర్పించడం

పోటీ పరీక్షల చిట్కా (Static GK): > 1. **హోలోకాస్ట్ (Holocaust):** రెండవ ప్రపంచ యుద్ధ సమయంలో నాజీ జర్మనీ నేతృత్వంలో సుమారు 60 లక్షల మంది యూదులను క్రూరంగా చంపిన ఉదంతం.

2. **జెరుసలేం:** ఇజ్రాయెల్ యొక్క రాజధాని మరియు ప్రపంచంలోని పురాతన నగరాలలో ఒకటి.

భారత్ - ఇజ్రాయెల్ సంయుక్త ప్రకటన 2026: ముఖ్యాంశాలు

1. నూతన వ్యూహాత్మక భాగస్వామ్యం

- **హోదా పెంపు:** భారత్ - ఇజ్రాయెల్ తమ ద్వైపాక్షిక సంబంధాలను 'A Special Strategic Partnership for Peace, Innovation & Prosperity' స్థాయికి పెంచాయి.
- **ప్రధాని పర్యటన:** నరేంద్ర మోదీ 2026 ఫిబ్రవరి 25-26 తేదీల్లో ఇజ్రాయెల్లో పర్యటించారు.

2. రక్షణ మరియు భద్రత (Defence & Security)

- **CoE ఏర్పాటు:** భారత్లో 'ఇండో-ఇజ్రాయెల్ సెంటర్ ఆఫ్ ఎక్సలెన్స్ ఇన్ సైబర్ సెక్యూరిటీ' ఏర్పాటుకు అంగీకారం కుదిరింది.
- **సైబర్ పాలసీ:** 2025 మార్చిలో జరిగిన మొదటి 'ఇండియా-ఇజ్రాయెల్ సైబర్ పాలసీ డైలాగ్'ను ఇరు దేశాలు ప్రశంసించాయి.

3. సాంకేతికత మరియు ఆవిష్కరణలు (Tech & Innovation)

- **SITAC:** స్వీడన్-ఇండియా తరహాలోనే ఇజ్రాయెల్తో కూడా టెక్నాలజీ కారిడార్లపై దృష్టి.
- **IJRC నిధులు:** ఉమ్మడి పరిశోధనల కోసం నిధులను \$1 మిలియన్ నుండి \$1.5 మిలియన్లకు పెంచారు.

- **హరిజన్ స్కానింగ్:** ఉద్భవిస్తున్న గ్లోబల్ ట్రెండ్స్‌ను గుర్తించేందుకు 'స్ట్రాటజిక్ ఫోర్ సైట్ మెకానిజం'పై సంతకం చేశారు.

- **స్పేస్:** ISRO మరియు ఇజ్రాయెల్ స్పేస్ ఏజెన్సీ (ISA) మధ్య సహకారం పెంపు.

4. ఆర్థిక మరియు అనుసంధానం (Economy & Connectivity)

- **UPI అనుసంధానం:** భారత UPIని ఇజ్రాయెల్ ఫాస్ట్ పేమెంట్ సిస్టమ్తో అనుసంధానించేందుకు **NPCI International** మరియు **MASAV** మధ్య ఒప్పందం కుదిరింది.

- **FTA:** స్వేచ్ఛా వాణిజ్య ఒప్పంద (Free Trade Agreement) చర్చలను వేగవంతం చేయాలని నిర్ణయించారు.

- **లోతల్ ప్రాజెక్ట్:** గుజరాత్‌లోని లోతల్‌లో నేషనల్ మారిటైమ్ హెరిటేజ్ కాంప్లెక్స్ (NMHC) అభివృద్ధి కోసం ఇజ్రాయెల్ యాంటిక్విటీస్ అథారిటీతో ఒప్పందం.

- **IMEC & I2U2:** ఇండియా-మిడిల్ ఈస్ట్-యూరోప్ ఎకనామిక్ కారిడార్ (IMEC)లో ఇజ్రాయెల్ పాత్రను చర్చించారు.

5. వ్యవసాయం మరియు వనరులు

- **IINCA:** ఇండియా-ఇజ్రాయెల్ ఇన్నోవేషన్ సెంటర్ ఫర్ అగ్రికల్చర్ ఏర్పాటుకు ICAR మరియు MASHAV మధ్య ఒప్పందం.

- **మత్స్య సంపద:** ఫిషరీస్ మరియు ఆక్వాకల్చర్‌లో సహకారం కోసం 'సెంటర్ ఆఫ్ ఎక్స్‌లెన్స్' ఏర్పాటు.

- **గంగా నది ప్రక్షాళన:** ఇజ్రాయెల్ నీటి సాంకేతికతతో గంగా నది శుద్ధి ప్రాజెక్టులో సహకారం.

6. కార్మికులు మరియు విద్య

- **కార్మికుల వలస:** రాబోయే 5 ఏళ్లలో అదనంగా 50,000 మంది భారతీయ కార్మికులు ఇజ్రాయెల్‌కు వెళ్లే అవకాశం ఉంది. (నిర్మాణ, తయారీ మరియు రెస్టారెంట్ రంగాలు).

- **I2I ఫోరం:** ఉన్నత విద్య కోసం 'ఇండియా-ఇజ్రాయెల్ అకాడమిక్ కోఆపరేషన్ ఫోరం' ఏర్పాటు.

- **నలంద యూనివర్సిటీ:** నలంద మరియు హిబ్రూ యూనివర్సిటీ ఆఫ్ జెరూసలేం మధ్య ఒప్పందం.

క్విక్ రివిజన్ టేబుల్ (Quick Revision Table)

అంశం	వివరాలు
నూతన భాగస్వామ్యం	Special Strategic Partnership
పేమెంట్ సిస్టమ్	UPI - ఇజ్రాయెల్ పేమెంట్ లింకేజ్
సైబర్ సెక్యూరిటీ	భారత్ లో సెంటర్ ఆఫ్ ఎక్స్ లెన్స్ (CoE)
నౌకాయాన వారసత్వం	లోతల్ (NMHC), గుజరాత్
వ్యవసాయ కేంద్రం	IINCA (ICAR & MASHAV)
ఉగ్రవాదంపై వైఖరి	జీరో టాలరెన్స్ (అక్టోబర్ 7 దాడి ఖండన)

పోటీ పరీక్షల చిట్కా: భారత్-ఇజ్రాయెల్ మధ్య 30 ఏళ్ల దౌత్య సంబంధాలు (2022లో పూర్తయ్యాయి) మరియు తాజా I2U2, IMEC కూటముల గురించి అంతర్జాతీయ సంబంధాల విభాగంలో తరచుగా అడుగుతారు. ముఖ్యంగా UPI మరియు అగ్రికల్చర్ సెంటర్స్ ఆఫ్ ఎక్స్ లెన్స్ (CoE) సంఖ్యపై దృష్టి పెట్టండి.

వీర్ సావర్కర్ వర్తంతి: ప్రధాని నివాళులు - ముఖ్యాంశాలు

1. వార్తల్లోని అంశం

- **సందర్భం:** భారత విప్లవకారుడు వినాయక్ దామోదర్ సావర్కర్ (వీర్ సావర్కర్) వర్తంతి.
- **తేదీ:** 26 ఫిబ్రవరి 2026.
- **నివాళులు అర్పించిన వారు:** ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ.

2. వీర్ సావర్కర్ గురించి ముఖ్యాంశాలు (Static GK/History)

పోటీ పరీక్షల దృక్పథంలో సావర్కర్ జీవితానికి సంబంధించిన ముఖ్యమైన డేటా:

- **పూర్తి పేరు:** వినాయక్ దామోదర్ సావర్కర్.
- **జననం:** 28 మే 1883 (భాగూర్, మహారాష్ట్ర).
- **మరణం:** 26 ఫిబ్రవరి 1966.
- **స్థాపించిన సంస్థలు:**
 - **అభినవ్ భారత్ సొసైటీ** (1904) - ఇది 'మిత్ర మేళా' (1899) యొక్క రూపాంతరం.
 - **ఫ్రీ ఇండియా సొసైటీ** (లండన్లో ఉన్నప్పుడు).

3. ప్రసిద్ధ రచనలు (Notable Books)

- **The Indian War of Independence, 1857:** 1857 తిరుగుబాటును 'మొదటి భారత స్వతంత్ర సంగ్రామం'గా అభివర్ణించిన పుస్తకం.
- **Hindutva: Who is a Hindu?:** హిందుత్వ భావజాలాన్ని నిర్వచించిన గ్రంథం.
- **Mazi Janmathep:** అండమాన్ సెల్యూలార్ జైలులో తన అనుభవాలపై రాసిన పుస్తకం.

4. ఇతర విశేషాలు

- **శిక్ష:** బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం ఆయనకు రెండు జీవితకాల శిక్షలు (50 ఏళ్లు) విధించి అండమాన్ నికోబార్లోని సెల్యూలార్ జైలు (కాలా పానీ)కి పంపింది.
- **విమానాశ్రయం:** అండమాన్ నికోబార్లోని పోర్ట్ బ్లెయిర్ విమానాశ్రయానికి **'వీర్ సావర్కర్ అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం'** అని పేరు పెట్టారు.

క్విక్ రివిజన్ టేబుల్ (Quick Revision Table)

ఫ్యాక్ట్ (Fact)	వివరాలు (Details)
వర్షంతి తేదీ	26 ఫిబ్రవరి
ప్రసిద్ధ గ్రంథం	1857 - భారత స్వతంత్ర సంగ్రామం
స్థాపించిన సంస్థ	అభినవ్ భారత్
బిరుదు	స్వతంత్ర వీర్

ఫ్యాక్ట్ (Fact)	వివరాలు (Details)
జైలు శిక్ష అనుభవించిన చోటు	సెల్యులార్ జైలు, అండమాన్

పోటీ పరీక్షల చిట్కా: హిస్టరీ విభాగంలో 'అభినవ్ భారత్' మరియు సావర్కర్ రాసిన 1857 స్వతంత్ర సంగ్రామ పుస్తకం గురించి తరచుగా ప్రశ్నలు అడుగుతుంటారు. ఆయన వర్తంతి ఫిబ్రవరి 26న కాగా, జయంతిని మే 28న నిర్వహిస్తారు.

CBDC ఆధారిత డిజిటల్ ఫుడ్ కరెన్సీ పైలట్ ప్రాజెక్ట్ - ముఖ్యాంశాలు

1. ప్రాజెక్ట్ ప్రారంభం (Launch Details)

- **ప్రారంభించిన వారు:** కేంద్ర వినియోగదారుల వ్యవహారాలు, ఆహార మరియు ప్రజా పంపిణీ శాఖ మంత్రి **ప్రల్లాద్ జోషి**.
- **వేదిక:** పుదుచ్చేరి.
- **తేదీ:** 26 ఫిబ్రవరి 2026.
- **పథకం:** ప్రధాన మంత్రి గరీబ్ కళ్యాణ్ అన్న యోజన (PMGKAY).

2. CBDC అంటే ఏమిటి? (What is CBDC in PDS?)

- **పూర్తి రూపం:** సెంట్రల్ బ్యాంక్ డిజిటల్ కరెన్సీ (Central Bank Digital Currency).

- **విధానం:** లబ్ధిదారుల సాధారణ బ్యాంక్ ఖాతాలకు బదులుగా, నేరుగా వారి CBDC వాలెట్లకు ఆహార సబ్సిడీని బదిలీ చేస్తారు.
- **రూపం:** రిజర్వ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా (RBI) ద్వారా జారీ చేయబడిన ప్రోగ్రామబుల్ డిజిటల్ టోకెన్ల (e₹) రూపంలో ఈ నిధులు అందుతాయి.
- **వినియోగం:** ఈ టోకెన్లను కేవలం అధీకృత ఫెయిర్ ప్రైస్ షాపులు (FPS) లేదా మర్చంట్ అవుట్లెట్లలో ఆహార ధాన్యాల కొనుగోలుకు మాత్రమే ఉపయోగించవచ్చు.

3. ముఖ్య ఉద్దేశ్యాలు & ప్రయోజనాలు (Key Objectives)

- **పారదర్శకత:** మధ్యవర్తులను తొలగించడం ద్వారా అవినీతికి తావులేకుండా 'చివరి మైలు' (Last-mile) వరకు లబ్ధి చేకూర్చడం.
- **సాంకేతికత:** బయోమెట్రిక్ ప్రామాణీకరణ మరియు e-POS సమస్యలను అధిగమించడానికి వోచర్ కోడ్ల ద్వారా లావాదేవీలు.
- **నినాదం:** 'ప్రతి గింజ, ప్రతి రూపాయి, ప్రతి అర్హత' (Every grain, Every rupee, Every entitlement).
- **సమాచార సేకరణ:** AI (ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్) ద్వారా ప్రతి నెలా 20 లక్షల కార్డ్స్ చేసి లబ్ధిదారుల ఫీడ్బ్యాక్ సేకరించడం.

4. భవిష్యత్తు ప్రణాళిక (Future Expansion)

- **తదుపరి దశ:** ఈ పైలట్ ప్రాజెక్ట్ను త్వరలో **చండీగఢ్, దాద్రా నగర్ హవేలీ**లలో కూడా అమలు చేయనున్నారు.
- **విస్తరణ:** పుదుచ్చేరి ఫలితాల విశ్లేషణ తర్వాత దేశవ్యాప్తంగా అమలు చేసే అవకాశం ఉంది.
- **బ్యాంకింగ్ భాగస్వామి:** ఈ పైలట్ లాంచ్ లో **కెనరా బ్యాంక్** మరియు RBI కీలక పాత్ర పోషించాయి.

క్విక్ రివిజన్ టేబుల్ (Quick Revision Table)

అంశం	వివరాలు
తొలి రాష్ట్రం/UT	పుదుచ్చేరి

అంశం	వివరాలు
సాంకేతికత	CBDC (Digital Rupee - e₹)
కేంద్ర మంత్రి	ప్రల్హాద్ జోషి
అమలు చేస్తున్న శాఖ	ఆహార మరియు ప్రజా పంపిణీ శాఖ (DFPD)
లక్ష్యం	పారదర్శకమైన DBT (Direct Benefit Transfer)

పోటీ పరీక్షల చిట్కా: JAM ట్రినిటీ (Jan Dhan-Aadhaar-Mobile) తర్వాత ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థలో (PDS) అతిపెద్ద డిజిటల్ సంస్కరణగా దీనిని పరిగణించవచ్చు. PMGKAY ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద ఆహార భద్రతా కార్యక్రమమని గుర్తుంచుకోండి.

భారత్ - కెన్యా జాయింట్ డిఫెన్స్ కోఆపరేషన్ కమిటీ (JDCC) - ముఖ్యాంశాలు

1. సమావేశ వివరాలు (Meeting Overview)

- **కార్యక్రమం:** 4వ జాయింట్ డిఫెన్స్ కోఆపరేషన్ కమిటీ (JDCC) సమావేశం.
- **తేదీ:** 24 - 26 ఫిబ్రవరి 2026.
- **వేదిక:** నైరోబి, కెన్యా.
- **సహ-అధ్యక్షులు:** * శ్రీ అమితాబ్ ప్రసాద్ (జాయింట్ సెక్రటరీ, భారత్).
- **మేజర్ జనరల్ డ్రెడిక్ ఎల్. లూరియా** (అసిస్టెంట్ చీఫ్ ఆఫ్ డిఫెన్స్ ఫోర్సెస్, కెన్యా).

2. కీలక నిర్ణయాలు (Key Outcomes)

- **ఐదేళ్ల రోడ్ మ్యాప్:** రక్షణ సహకారాన్ని మరింత విస్తరించడానికి 5 సంవత్సరాల కార్యాచరణ ప్రణాళిక (Roadmap) రూపొందించాలని నిర్ణయించారు.
- **నౌకాదళ సహకారం:** ఇరు దేశాల నౌకాదళాల మధ్య నిర్మాణాత్మక పరస్పర చర్యలను (Structured Interactions) ప్రారంభించడం.
- **అధునాతన రంగాలు:** ఎలక్ట్రానిక్ వార్ ఫేర్, సైబర్ సెక్యూరిటీ మరియు మిలిటరీ మెడికల్ సర్వీసెస్ రంగాల్లో సామర్థ్య పెంపు.

- **శిక్షణ:** సైనిక విన్యాసాలు (Military Exercises) మరియు సరిహద్దు నిర్వహణపై ఉమ్మడి శిక్షణా కార్యక్రమాలు.

3. ముఖ్యమైన సందర్శనలు (Significant Visits)

- **మౌంట్ కాల్యే (Mtongwe) నేవల్ బేస్:** భారత బృందం కెన్యా నేవీ కమాండర్ మేజర్ జనరల్ పాల్ ఒటియోను కలిసి నేవల్ కోఆపరేషన్ పై చర్చించింది.
- **NDC కెన్యా:** నేషనల్ డిఫెన్స్ కాలేజ్ (NDC) సందర్శించి వ్యూహాత్మక నిర్ణయాల శిక్షణపై అవగాహన చేసుకున్నారు.
- **యుద్ధ స్మారకం:** తైటా టావెటా కౌంటీలోని 'జాయింట్ ఇండియా-ఆఫ్రికా కొమెమోరేటివ్ మెమోరియల్' వద్ద మొదటి ప్రపంచ యుద్ధంలో ప్రాణాలర్పించిన భారతీయ మరియు ఆఫ్రికా సైనికులకు నివాళులు అర్పించారు.

4. ప్రాముఖ్యత (Significance)

- భారత్ తన 'సాగర్' (SAGAR - Security and Growth for All in the Region) విజన్ లో భాగంగా ఆఫ్రికా దేశమైన కెన్యాతో సంబంధాలకు అత్యంత ప్రాధాన్యత ఇస్తోంది.
- హిందూ మహాసముద్ర ప్రాంతంలో (IOR) సముద్ర భద్రతను పటిష్టం చేయడంలో కెన్యా కీలక భాగస్వామి.

క్విక్ రివిజన్ టేబుల్ (Quick Revision Table)

అంశం	వివరాలు
సమావేశం సంఖ్య	4వ JDCC
వేదిక	నైరోబి, కెన్యా
ప్రధాన లక్ష్యం	5 ఏళ్ల రక్షణ రోడ్ మ్యాప్ తయారీ
నేవల్ బేస్ పేరు	మౌంట్ కాల్యే (Mtongwe)

అంశం	వివరాలు
స్మారక చిహ్నం	జాయింట్ ఇండియా-ఆఫ్రికా మెమోరియల్

పోటీ పరీక్షల చిట్కా: ఇంటర్నేషనల్ రిలేషన్స్ (IR)లో భారత్-ఆఫ్రికా రక్షణ సంబంధాలపై ప్రశ్నలు వచ్చే అవకాశం ఉంది. కెన్యా హిందూ మహాసముద్ర తీరంలో ఉన్నందున, భారతదేశపు 'మారిటైమ్ సెక్యూరిటీ' వ్యూహంలో ఇది చాలా ముఖ్యం.

సిక్కింలో రక్షణ మౌలిక సదుపాయాల ప్రారంభం - ముఖ్యాంశాలు

1. కార్యక్రమ వివరాలు (Event Details)

- ప్రారంభించిన వారు: రక్షణ శాఖ సహాయ మంత్రి (RRM) శ్రీ సంజయ్ సేథ్.
- వేదిక: ఉత్తర సిక్కిం (North Sikkim).
- తేదీ: 26 ఫిబ్రవరి 2026.
- నిర్మించిన సంస్థ: బోర్డర్ రోడ్స్ ఆర్గనైజేషన్ (BRO) - ప్రాజెక్ట్ స్వాస్తిక్ (Project Swastik).

2. ప్రారంభించిన ఆస్తులు (Inaugurated Assets)

- చుంగ్ థాంగ్ - లాచెన్ యాక్సిస్: 28 కిలోమీటర్ల పొడవైన వ్యూహాత్మక రహదారి.

- **తరామ్ చూ బ్రిడ్జ్ (Taram Chu Bridge):** 400 అడుగుల పొడవైన బెయిల్ సస్పెన్షన్ బ్రిడ్జ్ (Bailey Suspension Bridge).

3. నేపథ్యం & పునరుద్ధరణ పనులు (Context & Restoration)

గతంలో సంభవించిన విపత్తుల (అక్టోబర్ 2023లో గ్లేసియర్ లేక్ అవుట్బర్స్టెండ్, జూన్ 2024లో రెమల్ తుఫాను, మే-జూన్ 2025లో క్లౌడ్ బర్స్టెండ్లు) తర్వాత దెబ్బతిన్న కనెక్టివిటీని BRO పునరుద్ధరించింది.

- **ప్రాజెక్ట్ స్వస్తిక్ కృషి:** 96 భూకుంభకోణాలు (Landslides) తొలగింపు, 4 ప్రధాన వంతెనల నిర్మాణం, 2 వంతెనలకు మరమ్మతులు.
- **కనెక్టివిటీ:** 8 కి.మీ కొత్త రోడ్డు నిర్మాణం (Formation cutting) మరియు అస్థిర ప్రాంతాల్లో ప్రత్యామ్నాయ మార్గాల ఏర్పాటు.

4. ప్రాముఖ్యత (Significance)

- **వ్యూహాత్మక ప్రయోజనం:** స్థానిక ప్రజల అవసరాలు మరియు భద్రతా సంస్థల (Security Agencies) రవాణాకు ఇది కీలకం.
- **విజన్:** ఇది సిక్కిం ముఖ్యమంత్రి ఆకాంక్షించిన ***ఆత్మనిర్భర్ సిక్కిం-వికసిత్ భారత్ విజన్***కు అనుగుణంగా ఉంది.
- **ఆర్థికం:** ఉత్తర సిక్కింలో ప్రాంతీయ ఆర్థిక కార్యకలాపాలు మరియు పర్యాటకాన్ని ప్రోత్సహిస్తుంది.

క్విక్ రివిజన్ టేబుల్ (Quick Revision Table)

అంశం	వివరాలు
వంతెన పేరు	తరామ్ చూ బ్రిడ్జ్ (400 అడుగులు)
రహదారి	చుంగ్ థాంగ్ - లాచెన్ (28 కి.మీ)
నిర్వహించిన ప్రాజెక్ట్	ప్రాజెక్ట్ స్వస్తిక్ (BRO)

అంశం	వివరాలు
ప్రాంతం	ఉత్తర సిక్కిం
ప్రారంభించిన వారు	సంజయ్ సేథ్ (రక్షణ సహాయ మంత్రి)

పోటీ పరీక్షల చిట్కా: సరిహద్దు ప్రాంతాల్లో రోడ్లు, వంతెనల నిర్మాణానికి బాధ్యత వహించే సంస్థ BRO. ఇది రక్షణ మంత్రిత్వ శాఖ పరిధిలోకి వస్తుంది. సిక్కింలో BRO చేపట్టిన ప్రాజెక్ట్ పేరు 'ప్రాజెక్ట్ స్వస్తిక్' అని గుర్తుంచుకోండి.

స్పెస్ సైబర్ సెక్యూరిటీ మార్గదర్శకాలు 2026 - ముఖ్యాంశాలు

1. వార్తల్లోని అంశం (Current News)

- **అంశం:** భారతదేశ అంతరిక్ష వ్యవస్థను సైబర్ దాడుల నుండి రక్షించడానికి సమగ్ర మార్గదర్శకాల విడుదల.
- **భాగస్వామ్య సంస్థలు:** ఇండియన్ కంప్యూటర్ ఎమర్జెన్సీ రెస్పాన్స్ టీమ్ (CERT-In) మరియు శాటిలైట్ ఇండస్ట్రీ అసోసియేషన్ ఆఫ్ ఇండియా (SIA-India).
- **వేదిక:** న్యూఢిల్లీలో జరిగిన DefSat కాన్ఫరెన్స్ & ఎక్స్పో 2026 (ఫిబ్రవరి 24-26).

2. మార్గదర్శకాల ప్రాముఖ్యత (Significance)

- **రక్షణ కవచం:** శాటిలైట్ కమ్యూనికేషన్ నెట్వర్క్లు, గ్రౌండ్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ మరియు స్పేస్ సపై చైనీలను అత్యాధునిక సైబర్ బెదిరింపుల నుండి రక్షించడం.
- **ఎవరికి వర్తిస్తాయి?:** ప్రభుత్వ సంస్థలు, శాటిలైట్ సర్వీస్ ప్రొవైడర్లు, గ్రౌండ్ స్టేషన్ ఆపరేటర్లు మరియు ప్రైవేట్ అంతరిక్ష సంస్థలకు ఈ మార్గదర్శకాలు సలహాపూర్వకంగా (Advisory) ఉంటాయి.
- **విజన్:** 'సెక్యూర్-బై-డిజైన్' (Secure-by-design) ఆర్కిటెక్చర్ను అంతరిక్ష ఆవిష్కరణలలో ఒక ప్రధాన భాగంగా మార్చడం.

3. కీలక వ్యక్తులు మరియు వారి సందేశాలు

- **డాక్టర్ సంజయ్ బాల్ (CERT-In DG):** అంతరిక్ష వ్యవస్థల భద్రత కోసం 'డిఫెన్స్ ఇన్ డెప్త్, బ్రెడ్త్ మరియు హైట్' (Defense in depth, breadth and height) అనే ఏకీకృత ఫ్రేమ్వర్క్ను ప్రతిపాదించారు.
- **డాక్టర్ సుబ్బారావు పావులూరి (SIA-India ప్రెసిడెంట్):** ప్రభుత్వ-ప్రైవేట్ భాగస్వామ్యం (PPP) ద్వారా సైబర్ స్థితిస్థాపకతను బలోపేతం చేయడం గురించి పేర్కొన్నారు.
- **అనిల్ ప్రకాష్ (SIA-India DG):** 'ఆపరేషన్ సిందూర్' వంటి ఘటనల నేపథ్యంలో ప్రభుత్వ నెట్వర్క్లపై దాడులు పెరిగినందున ఈ మార్గదర్శకాలు అత్యవసరమని నొక్కి చెప్పారు.

4. సంస్థల గురించి (About Institutions)

- **CERT-In:** ఇది ఎలక్ట్రానిక్స్ & ఐటీ మంత్రిత్వ శాఖ (MeitY) పరిధిలో పనిచేస్తుంది. ఐటీ చట్టం 2008లోని సెక్షన్ 70B ప్రకారం ఇది సైబర్ ఇన్సిడెంట్ రెస్పాన్స్ కోసం జాతీయ ఏజెన్సీ.
- **SIA-India:** ఇది భారతీయ అంతరిక్ష పరిశ్రమ ప్రయోజనాల కోసం పనిచేసే లాభాపేక్ష లేని సంస్థ. ఇందులో శాటిలైట్ ఆపరేటర్లు, తయారీదారులు మరియు ఫ్లార్ట్స్లు సభ్యులుగా ఉంటారు.

క్విక్ రివిజన్ టేబుల్ (Quick Revision Table)

అంశం	వివరాలు
విడుదల చేసిన పత్రం	స్పెస్ సైబర్ సెక్యూరిటీ గైడ్‌లైన్స్
నిర్వహించిన సదస్సు	DefSat 2026
నోడల్ ఏజెన్సీ (Cyber)	CERT-In
పరిశ్రమ భాగస్వామి	SIA-India
లక్ష్యం	శాటిలైట్ నెట్‌వర్క్‌ల రక్షణ

పోటీ పరీక్షల చిట్కా: సైన్స్ & టెక్నాలజీ మరియు ఇంటర్నల్ సెక్యూరిటీ విభాగాల్లో అంతరిక్ష భద్రత ఒక ముఖ్యమైన అంశం. భారతదేశపు అంతరిక్ష ఆర్థిక వ్యవస్థ వేగంగా పెరుగుతున్న తరుణంలో **CERT-In** జారీ చేసే సెక్యూరిటీ కంట్రోల్స్ మరియు 'సెక్షన్ 70B' గురించి అవగాహన ఉండాలి.

PM RAHAT స్కీమ్: రోడ్డు ప్రమాద బాధితులకు ఉచిత వైద్యం - ముఖ్యాంశాలు

1. పథకం వివరాలు (Scheme Overview)

- **పూర్తి పేరు:** PM RAHAT (Road Accident Victims' Hospitalization and Assured Treatment).
- **ప్రారంభించిన తేదీ:** 13 ఫిబ్రవరి 2026 (ప్రధాన మంత్రి చేతుల మీదుగా).
- **మంత్రిత్వ శాఖ:** కేంద్ర రోడ్డు రవాణా మరియు రహదారుల మంత్రిత్వ శాఖ (MoRTH).
- **లక్ష్యం:** రోడ్డు ప్రమాద బాధితులకు 'గోల్డెన్ అవర్'లో నగదు రహిత (Cashless) చికిత్స అందించడం.

2. ముఖ్యాంశాలు & ప్రయోజనాలు (Key Benefits)

- **చికిత్స పరిమితి:** ప్రతి బాధితునికి గరిష్టంగా **₹1.5 లక్షల** వరకు నగదు రహిత చికిత్స.

- **కాలపరిమితి:** ప్రమాదం జరిగిన తేదీ నుండి 7 రోజుల వరకు చికిత్స అందుబాటులో ఉంటుంది.
- **గోల్డెన్ అవర్ (Golden Hour):** ప్రమాదం జరిగిన మొదటి గంటలోపు ఆసుపత్రిలో చేర్చడం ద్వారా 50% మరణాలను నివారించవచ్చని ఈ పథకం ఉద్దేశ్యం.
- **సహాయం:** ప్రమాద స్థలంలో ఉన్నవారు లేదా బాధితులు 112 (ERSS) హెల్ప్‌లైన్ కు కాల్ చేసి సమీపంలోని గుర్తింపు పొందిన ఆసుపత్రి వివరాలు మరియు అంబులెన్స్ సహాయం పొందవచ్చు.

3. సాంకేతిక వేదిక & నిర్వహణ (Tech Framework)

- **పోర్టల్స్ అనుసంధానం:** MoRTH కు చెందిన eDAR (Electronic Detailed Accident Report) ప్లాట్‌ఫారమ్ మరియు నేషనల్ హెల్త్ అథారిటీ (NHA) కు చెందిన TMS 2.0 (Transaction Management System) అనుసంధానించబడ్డాయి.
- **పోలీస్ వెరిఫికేషన్:** ప్రాణాపాయం లేని కేసుల్లో 24 గంటలు, ప్రాణాపాయ స్థితిలో ఉన్న కేసుల్లో 48 గంటల్లోపు డిజిటల్ సిస్టమ్ ద్వారా పోలీస్ అథెంటికేషన్ పూర్తి కావాలి.

4. నిధుల చెల్లింపు విధానం (Funding Mechanism)

చికిత్స ఖర్చులను **మోటార్ వెహికల్ యాక్సిడెంట్ ఫండ్ (MVAIF)** ద్వారా చెల్లిస్తారు:

- **భీమా ఉన్న వాహనాలు:** జనరల్ ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీల వాటా నుండి చెల్లింపు జరుగుతుంది.

- **భీమా లేని/హిట్ అండ్ రన్ కేసులు:** భారత ప్రభుత్వ బడ్జెట్ కేటాయింపుల నుండి చెల్లింపు జరుగుతుంది.
- **సమయపాలన:** స్టేట్ హెల్త్ ఏజెన్సీ ఆమోదించిన 10 రోజుల్లోపు ఆసుపత్రులకు క్లెయిమ్ మొత్తాన్ని చెల్లిస్తారు.

5. ఫిర్యాదుల పరిష్కారం (Grievance Redressal)

- జిల్లా స్టాయిలో **జిల్లా కలెక్టర్/మెజిస్ట్రేట్** అధ్యక్షతన ఉండే 'జిల్లా రోడ్డు భద్రతా కమిటీ' ద్వారా ఫిర్యాదులను పరిష్కరిస్తారు. దీని కోసం ప్రత్యేకంగా గ్రీవెన్స్ రిడ్రెస్సల్ ఆఫీసర్ను నియమిస్తారు.

క్విక్ రివిజన్ టేబుల్ (Quick Revision Table)

అంశం	వివరాలు
పథకం పేరు	PM RAHAT
కేంద్ర మంత్రి	నితిన్ గడ్కరీ
నగదు రహిత పరిమితి	₹1.5 లక్షలు
హెల్ప్లైన్ నంబర్	112
ముఖ్య వేదిక	eDAR మరియు TMS 2.0 అనుసంధానం
చెల్లింపు నిధి	MVAF (Motor Vehicle Accident Fund)

పోటీ పరీక్షల చిట్టా: 'గోల్డెన్ అవర్' మరియు 'రాహ్-వీర్' (Good Samaritans) పదాలను ఈ పథకం సందర్భంలో గుర్తుంచుకోండి. ఇన్నూవేన్స్ లేని వాహనాల వల్ల జరిగే ప్రమాదాలకు కూడా ప్రభుత్వం ఈ పథకం కింద పరిహారం/చికిత్స అందిస్తుంది అనేది ఒక కీలకమైన ఫ్యాక్ట్.

INS అంజదీప్: స్వదేశీ ఉక్కుతో నౌకాదళ బలోపేతం - ముఖ్యాంశాలు

1. వార్తల్లోని అంశం (Current Event)

- **అంశం:** భారత నౌకాదళంలోకి చేరనున్న INS అంజదీప్ (INS Anjadip) యుద్ధనౌక.
- **నిర్మించిన సంస్థ:** గార్డెన్ రీచ్ షిప్ బిల్డర్స్ & ఇంజనీర్స్ లిమిటెడ్ (GRSE).
- **ప్రత్యేకత:** ఈ నౌక నిర్మాణానికి అవసరమైన మొత్తం ఉక్కును SAIL (స్టీల్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్) సరఫరా చేసింది.

2. నౌక రకం మరియు శ్రేణి (Vessel Category)

- **రకం:** యాంటీ సబ్ మెరైన్ వార్ ఫేర్ షాలో వాటర్ క్రాఫ్ట్ (ASW-SWC) కార్వెట్.
- **ర్యాంక్:** ఇది GRSE నిర్మిస్తున్న ఈ శ్రేణి నౌకల్లో **మూడవది**.
- **మునుపటి నౌకలు:** INS అర్నాలా (Arnala) మరియు INS ఆండ్రోత్ (Androth) ఇప్పటికే నౌకాదళంలో చేరాయి.
- **లక్ష్యం:** పాతబడిపోయిన 'అభయ్' (Abhay) శ్రేణి నౌకల స్థానంలో వీటిని ప్రవేశపెడుతున్నారు.

3. ఉక్కు సరఫరా మరియు తయారీ (Steel Supply)

- **పరిమాణం:** ఎనిమిది ASW-SWC నౌకల కోసం SAIL మొత్తం 3,500 టన్నుల ప్రత్యేక గ్రేడ్ ఉక్కును సరఫరా చేసింది.
- **తయారీ కేంద్రాలు:** ఈ ఉక్కు SAIL యొక్క **బొకారో, భిలాయ్** మరియు **రూర్కెలా** ఇంటిగ్రేటెడ్ ప్లాంట్ల నుండి సేకరించబడింది.
- **ప్రాముఖ్యత:** ఇది 'ఆత్మనిర్భర్ భారత్' మరియు 'మేక్ ఇన్ ఇండియా' విజన్ లో భాగంగా రక్షణ రంగంలో దిగుమతులపై ఆధారపడటాన్ని తగ్గిస్తుంది.

4. SAIL యొక్క గత సహకారం (Past Contributions)

SAIL గతంలో కింది ప్రతిష్టాత్మక ప్రాజెక్టులకు కూడా ఉక్కును అందించింది:

- INS విక్రాంత్ (Vikrant) - స్వదేశీ విమానవాహక నౌక.
- INS ఉదయగిరి (Udaygiri)
- INS నీలగిరి (Nilgiri)
- INS సూరత్ (Surat)

క్విక్ రివిజన్ టేబుల్ (Quick Revision Table)

అంశం	వివరాలు
నౌక పేరు	INS అంజదీప్ (INS Anjadip)
కేటగిరీ	ASW-SWC (యాంటీ సబ్ మెరైన్ వార్ ఫేర్)
నిర్మాణ సంస్థ	GRSE, కోల్ కతా
ఉక్కు సరఫరాదారు	SAIL (మహారత్న కంపెనీ)
బదులుగా వచ్చేది	అభయ్ క్లాస్ వెసెల్స్

పోటీ పరీక్షల చిట్కా: రక్షణ రంగం (Defence Sector) నుండి యుద్ధనౌకల పేర్లు మరియు వాటిని నిర్మించిన సంస్థల (GRSE, MDL) గురించి తరచుగా ప్రశ్నలు అడుగుతుంటారు. INS అంజదీప్ అనేది 'షాలో వాటర్' (లోతు తక్కువ ఉన్న ప్రాంతాల్లో) పని చేసే జలాంతర్గామి నిరోధక నౌక అని గుర్తుంచుకోండి.

త్రిపురలో మొదటి 'స్టేట్ ఇన్నోవేషన్ మిషన్' (SIM) ప్రారంభం - ముఖ్యాంశాలు

1. కార్యక్రమ వివరాలు (Launch Details)

- **ప్రారంభించిన సంస్థ:** అటల్ ఇన్నోవేషన్ మిషన్ (AIM), నీతి ఆయోగ్ (NITI Aayog).
- **రాష్ట్రం:** త్రిపుర (దేశంలోనే మొదటి స్టేట్ ఇన్నోవేషన్ మిషన్ ఇక్కడే ప్రారంభమైంది).
- **తేదీ:** 26 ఫిబ్రవరి 2026.
- **వేదిక:** హుషానియా ఇంటర్నేషనల్ ఎగ్జిబిషన్ సెంటర్, అగర్తల.
- **ప్రముఖులు:** త్రిపుర సీఎం డాక్టర్ మాణిక్ సాహా, కేంద్ర మంత్రి డాక్టర్ జితేంద్ర సింగ్, నీతి ఆయోగ్ వైస్ చైర్మన్ సుమన్ బేరీ.

2. ముఖ్యంశాలు & పథకాలు (Key Initiatives)

త్రిపురలో ఇన్నోవేషన్ ఇకోసిస్టమ్ను బలోపేతం చేయడానికి కింది కీలక ప్రాజెక్టులను ప్రకటించారు:

- **AIM 2.0:** ఈ స్టేట్ ఇన్నోవేషన్ మిషన్ 'AIM 2.0' ప్రోగ్రామ్లో ఒక భాగం.
- **T-NEST:** 'Tripura - Nurturing Entrepreneurship and Startups' పేరుతో అంకుర సంస్థల కోసం ప్రత్యేక ఇంక్యుబేషన్ కేంద్రాన్ని ప్రారంభించారు. దీని నినాదం "Make from Tripura".
- **AI సిటీ (AI City):** అగర్తలలో కృత్రిమ మేధస్సు (AI) ఆధారిత పాలన మరియు ఆవిష్కరణల కోసం ప్రత్యేక 'AI సిటీ'ని ఏర్పాటు చేయనున్నారు.
- **డిస్ట్రిక్ట్ ఇన్నోవేటర్ ఫెలోషిప్ (DIF):** క్షేత్రస్థాయి ఆవిష్కర్తలను గుర్తించి ప్రోత్సహించేందుకు దేశంలోనే మొదటిసారిగా ఈ ఫెలోషిప్ను ప్రారంభించారు.

3. సంస్థాగత మార్పులు (Institutional Setup)

- **TIFT:** స్టేట్ ఇన్నోవేషన్ మిషన్ను 'త్రిపుర ఇన్స్టిట్యూషన్ ఫర్ ట్రాన్స్ఫర్మేషన్' (TIFT) పరిధిలోకి తీసుకువచ్చారు.
- **జిల్లా కేంద్రాలు:** రాష్ట్రంలోని 8 జిల్లాల్లో ఇన్నోవేషన్ సెంటర్లను ఏర్పాటు చేసి, వీటిని T-NEST తో అనుసంధానిస్తారు. ఇవి ప్రధానంగా మహిళలు మరియు గిరిజన వర్గాల్లోని ఆవిష్కరణలను ప్రోత్సహిస్తాయి.

4. ప్రాముఖ్యత (Significance)

- **రాష్ట్ర స్థాయి అభివృద్ధి:** రాష్ట్రాల అవసరాలకు అనుగుణంగా ఇన్నోవేషన్ వ్యూహాలను రూపొందించుకోవడానికి AIM ఈ వేదికను కల్పిస్తుంది.
- **విజన్:** 'వికసిత్ భారత్ 2047' లక్ష్య సాధనలో రాష్ట్రాలను భాగస్వాములను చేయడం.

క్విక్ రివిజన్ టేబుల్ (Quick Revision Table)

అంశం	వివరాలు
మొదటి SIM రాష్ట్రం	త్రిపుర
నోడల్ ఏజెన్సీ	అటల్ ఇన్నోవేషన్ మిషన్ (నీతి ఆయోగ్)
స్టార్ట్ హబ్ పేరు	T-NEST
AI సితీ ఎక్కడ?	అగర్తల
కొత్త ఫెలోషిప్	డిప్లొమెంట్ ఇన్నోవేటర్ ఫెలోషిప్ (DIF)

పోటీ పరీక్షల చిట్కా: 'అటల్ ఇన్నోవేషన్ మిషన్' (AIM) కింద పాఠశాల స్థాయిలో **అటల్ టింకరింగ్ ల్యాబ్స్ (ATL)**, కళాశాల/పరిశ్రమ స్థాయిలో **అటల్ ఇంక్యుబేషన్ సెంటర్స్ (AIC)** పనిచేస్తాయి. ఇప్పుడు రాష్ట్ర స్థాయిలో **స్టేట్ ఇన్నోవేషన్ మిషన్ (SIM)** అనేది ఒక కొత్త పరిణామం. ఇది ముఖ్యంగా ఈశాన్య రాష్ట్రాల అభివృద్ధిలో కీలక పాత్ర పోషిస్తుంది.